ބިސްމިﷲ الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2023/HC-B12/77,78
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
- **އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތް:** 1- އިބްރާހީމް އަޙްމަދު، [illegible]، ސ.[illegible]
  2- ޙުސައިން އަބްދުލް[illegible]، [illegible]، ގ.ދ.ގައްދޫ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ބަންދުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމި ނިންމުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ޙުޖައިލާ މުޙައްމަދު

ފަނޑިޔާރު އަބްދުލްމާނިޢު ޙުސައިން

ނިމުނު ތާރީޚު:
05 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1445
18 ޑިސެންބަރު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚު: 16 ޖުމާދަލްއޫލާ 1445 / 30 ނޮވެމްބަރު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނިންމުންތައް:

- **ނަންބަރު:** 145-B4/AN/2023/02 ނިންމުން (ނަންބަރު 2023/HC-B12/77 ގެ ސިޔާގުގައި)
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު** : 30 މޭ 2023
- **ނިމުން ތާރީޚު:** 20 ނޮވެމްބަރު 2023

- **ނަންބަރު:** 145-B4/AN/2023/03 ނިންމުން (ނަންބަރު 2023/HC-B12/78 ގެ ސިޔާގުގައި)
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު** : 30 މޭ 2023
- **ނިމުން ތާރީޚު:** 20 ނޮވެމްބަރު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ހާޒިރުވި ވަކީލު:

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޢަލީ އަޙްމަދު

އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތްތައް

1- އިބްރާހީމް އަޙްމަދު، [illegible]، ސ. [illegible]

ހާޒިރުވި ވަކީލު:

[illegible]

2- ޙުސައިން އަބްދުއްލަޠީފް، [illegible]، [illegible]

ހާޒިރުވި ވަކީލު: ނެތް

ޖިނާއީ- ކޯޓު އަމުރު- ޖިނާއީ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހަކު ޤާނޫނީ ސަބަބެއް އޮވެގެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށްފަހު ބަންދުން ދޫކުރުން- ބަދަލުވި ހާލަތު [illegible] – ހާލަތު ބަދަލުވުމާ [illegible] ވަޒަންކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑު- [illegible] [illegible] [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ބަޔާން (މި ބަޔާނަށް ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫނާ މުޙައްމަދު އަދި ފަނޑިޔާރު އަބްދުލްމަޖީދު ޙުސައިން ޝާހިދު ތާއީދުކުރައްވައެވެ)

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު

1. މިއީ، ޕްރޮސިކިއުޝަން ކޭހުގައި އުފުލިފައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ދެ ދަޢުވާއަކާ ގުޅިގެން ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ބަންދުކުރުމަށްފަހު އަމުރުން ނިންމާފައިވާ 2 (ދެ) ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅުއްވި ދެ މައްސަލައެވެ. އެގޮތުން މި ދެ މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ ޕްރޮސިކިއުޝަން ކޭހުގެ ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/02 ނިންމުމާއި އަދި ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/03 ނިންމުމެވެ.

2. އެގޮތުން، ޕްރޮސިކިއުޝަން ކޭހުގެ ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/02 ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/77 ގެ މައްސަލައެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ ސ.ހިތަދޫ، ސ.ސަހަރާގެ، އިބްރާހީމް އަޙްމަދު (ދރއކ ނަންބަރު A011945) އެވެ.

3. މީގެ އިތުރުން، ޕްރޮސިކިއުޝަން ކޭހުގެ ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/03 ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/78 ގެ މައްސަލައެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ ގދ.ގައްދޫ، ފެހިވިނާގެ، ޙުސައިން އަބްދުލްޙަކީމް (ދރއކ ނަންބަރު A158997) އެވެ.

4. ޝަރުވުން ނިންމުންތަކަކީ މައްސަލާ އެއްގޮތް ނިންމުންތަކަކަށް ވީމާއި، އަދި މި ނިންމުންތަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްހުށަހަޅުއްވާ ފޯމު އަދި ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކަމަށްވުމާއި، ހައިކޯޓުގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އަޙްމަދު ސިރާޖު އަދި އިތުރު ފަރާތްތަކާ ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް[1] ގެ މައްސަލައިގައި

---

[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2018/SC-A/31 ގެ ޤަޟިއްޔާ

މިފަދަ މައްސަލައެއް ހިންގުމާމެދު ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި[2] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މައްސަލަތަކާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް [illegible] އުސޫލު[3] އަދި ރިޢާޔަތްކޮށް މި މައްސަލައަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ފަނޑިޔާރުންގެ އެއް ބެންޗަކުން މި 2 (ދޭއް) [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު

5. 24 ޑިސެންބަރު 2022 ދުވަހުގެ 07:43 ހާއިރު ވެލާނާ އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓު ގައި ޗެކްއިން [illegible] ފްލައިޓް ނަންބަރު 656 އިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ޕާސްޕޯޓް ނަންބަރު: 7011507 [illegible]) [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި [illegible] [illegible] [illegible] ފުލުހުން [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] 24 ޑިސެންބަރު 2022 ތާރީޚުގައި އިބްރާހީމް އަޙްމަދު ޢަލީ ހުސައިން [illegible] ހައްޔަރުކޮށްފައިވެއެވެ.[4]

6. އެއަށްފަހު، އިބްރާހީމް އަޙްމަދު ޢަލީ ހުސައިން [illegible] ބަންދުގެ މުއްދަތު އެކިފަހަރުމަތިން އިތުރުކުރެވިފައިވެއެވެ.[5] އަދި 07 މާރިޗު 2023 ގައި މި މައްސަލައާގުޅިގެން އިބްރާހީމް އަޙްމަދު ޢަލީ

---

[2] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2018/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާގެ 13 ވަނަ ނުކުތާގައި

[3] ފަނޑިޔާރުންގެ [illegible] ނަންބަރު: FAM/2021/02 (27 ޖަނަވަރީ 2021) ގައި ފާސްކުރައްވާފައިވާ އުސޫލު

[4] ދިވެހި ފުލުހުންގެ [illegible] ނަންބަރު MEMO/DSAIU/2022/421 އަދި ނަންބަރު MEMO/DSAIU/2022/420 [illegible] (24 ޑިސެންބަރު 2022)

[5] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/2343 (25 ޑިސެންބަރު 2022) އަމުރުން 10 ދުވަސް، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/12 (04 ޖަނަވަރީ 2023) އަމުރުން 20 ދުވަސް، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/136 (24 ޖަނަވަރީ 2023) އަމުރުން 15 ދުވަސް، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/328 (23 ފެބްރުއަރީ 2023) އަމުރުން 30 ދުވަސް، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/444 (09 މާރިޗު 2023) އަމުރުން 10 ދުވަސް އަދި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4(124,125-2023)/2023/2 (19 މާރިޗު 2023) އަމުރުން 30 ދުވަހަށް [illegible] ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުނެރެފައިވެއެވެ. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145

ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމްގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެގޮތުން އިލްޔާސް އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް [illegible] ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމްގެ މައްޗަށް [illegible] ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

7. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] އިލްޔާސް އަޙްމަދުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު [illegible] [illegible] 19 މާރިޗު 2023 ގައި 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] އިލްޔާސް އަޙްމަދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި ބަންދުގައި [illegible] ސަބަބަކީ [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1)، (4) އަދި (6) ވަނަ ނަންބަރުތަކުގެ ދަށުން [illegible] [illegible].

8. [illegible]، 13 އޭޕްރީލް 2023 ގައި އިލްޔާސް އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][6] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] އިލްޔާސް އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[7] މި [illegible] 17 އޭޕްރީލް 2023 ދުވަހު އިލްޔާސް އަޙްމަދު [illegible] [illegible] އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(124,125-2023)/2023/07 [illegible] އަމުރުން އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.

J/MA/2022/2342 (25 ޑިސެމްބަރު 2022) އަމުރުން 15 ދުވަސް، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/53 (09 ޖަނަވަރީ 2023) އަމުރުން 15 ދުވަސް، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/132 (24 ޖަނަވަރީ 2023) އަމުރުން 30 ދުވަސް، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/327 (23 ފެބްރުއަރީ 2023) އަމުރުން 15 ދުވަހަށް ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް [illegible] އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1)، (3)، (4)، (5) އަދި (6) ވަނަ ނަންބަރުތަކުގެ ދަށުން

[7] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު J1/2023/91 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (13 އޭޕްރީލް 2023)

9. މި މައްސަލައިގައި ކުރެވޭ ތުހުމަތާ ގުޅިގެން ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އެންމެފަހުން އިތުރުކޮށްފައިވަނީ 23 ފެބްރުއަރީ 2023 ތާރީޚުގައި 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.[8] މި އަމުރުން ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްފައިވަނީ ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (4) ވަނަ ނަންބަރާ ހަވާލާދީ އެވެ.

10. ބުނެވުނު އަމުރު[9] މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް އެދި 26 ފެބްރުއަރީ 2023 ގައި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމްގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، ޝަރުޠުކުރުމަށްފަހު ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް 02 މާރިޗު 2023 ގައި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 ކޯޓު އަމުރުން އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އެ އަމުރު ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/11 ފައިޞަލާއިން ބާޠިލުކޮށްފައެވެ. އެ އަމުރު ބާޠިލްކުރި ސަބަބަކީ، ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް [illegible] ދޫކޮށްލުމަށް [illegible] ސަބަބު އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާތީއެވެ.

11. އެއަށްފަހު، އެ ފައިޞަލާއަށް ހަވާލާދީ ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދު ކުރުމަށް އެދި ދައުލަތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިއެވެ. މި ހުށަހެޅުމުގައި ދައުލަތުން އެދިފައިވަނީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުކުރުމަށެވެ.[10] މި ހުށަހެޅުމާގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(124,125-2023)/2023/08 ކޯޓު އަމުރުން (17 އޭޕްރީލް 2023) ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް [illegible] ބަންދުން [illegible] ނިންމާފައިވެއެވެ.

---

[8] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/327 (23 ފެބްރުއަރީ 2023) ކޯޓު އަމުރު

[9] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/327 (23 ފެބްރުއަރީ 2023) ކޯޓު އަމުރު

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ، (3)، (4)، (5) އަދި (6) ވަނަ ނަންބަރުތަކުގެ ދަށުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

12. އިސްވެ ބުނެވުނު ފަދައިން އިލްޔާސް އަޙްމަދު އަދި ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް އެންމެފަހުން [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމި އަމުރުތައް[11] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރީއެވެ.

13. އެ އިސްތިއުނާފުގެ މައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/30,31 ޤަޟިއްޔާގައެވެ. އަދި އިލްޔާސް އަޙްމަދު އަދި ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމްގެ ބަންދު ދަމަހައްޓުން އަދި [illegible] ސަބަބު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ނެތް ކަމަށް [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ ސަބަބު ބަޔާންކުރުމެއް ނެތި އިލްޔާސް އަޙްމަދު އަދި ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް [illegible]، އެ އަމުރުތައް [illegible]، އެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅައިދިނުމަށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން އިލްޔާސް އަޙްމަދާއި ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކޮށްފައެވެ.

14. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މި ބެންޗުގެ ދެކެން، އިލްޔާސް އަޙްމަދު އަދި ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމްގެ ބަންދުކުރުމަށް [illegible] ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް 30 ޖޫން 2023 ދުވަހު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible].

15. އެގޮތުން ދަޢުވާކުރުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި [illegible] ވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1)، (3)، (4)، (5)، (6) [illegible] ނަންބަރުތަކުގެ ދަށުން [illegible]

---

[11] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(124,125-2023)/2023/07 (17 އޯގަސްޓް 2023) ގެ އަމުރާއި، ނަންބަރު 145-B4/(124,125-2023)/2023/08 (17 އޯގަސްޓް 2023) ގެ އަމުރު

ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިލްތިމާސް އަޙްމަދު އަދި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށްދިނުމަށެވެ.

16. ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ 20 ނޮވެމްބަރު 2023 ދުވަހުއެވެ. އެގޮތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ 2 (ދޭއް) ނިންމުމެއް[12] ނިންމާ އިލްތިމާސް އަޙްމަދު އާއި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުކުރަންޖެހޭފަދަ ސަބަބެއް އޮތް ކަމަށް [illegible] ނިންމާފައިވެއެވެ.

17. [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ [illegible] 2 (ދޭއް) ނިންމުމާމެދު[13] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]، އިލްތިމާސް އަޙްމަދު އަދި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުކުރުން [illegible] [illegible]

18. އިލްތިމާސް އަޙްމަދު އަދި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުކުރުން [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

> "...6. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

---

[12] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/02 ނިންމުން (20 ނޮވެމްބަރު 2023) އަދި ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/03 ނިންމުން (20 ނޮވެމްބަރު 2023)

[13] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/02 ނިންމުން (20 ނޮވެމްބަރު 2023) އަދި ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/03 ނިންމުން (20 ނޮވެމްބަރު 2023)

އިޖުތިހާދުތަކުގައި އަދި ނިންމުމުގެ ތަފްސީލާއި ޤާނޫނީ ސަބަބު ހިމެނޭހެން ތަފްސީލުކޮށް[14] ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

7. މިން އަކީ މި މުއައްސަސާގެ ތަޢްރީފުގެ ފުރަތަމަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible]. މިން [illegible].

8. ...ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި މިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

9. މުއައްސަސާގެ ތަޢްރީފުގައި މިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[15]

9. މުއައްސަސާގެ ތަޢްރީފުގައި މިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][16] މިން [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

a. [illegible] [illegible] މިން [illegible] [illegible] "[illegible]"[17] [illegible] [illegible].

---

[14] [illegible]

[15] [illegible] 9 ވަނަ [illegible]

[16] [illegible]

[17] [illegible]

b. ސްޕީޗް ބޭނުން[18] ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރިހާ އެއްޗެއް ކުރުމަށް އެނގެ ހަމަޖެހި ބަޔާންކުރި ބޮޑު އެކުލެވުން، ކަނޑައެޅުމުގެ ހަރުދަނާ ގޮތުން ސަރުކާރުން ދެއްކިކަމުން.[19]

10. މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލުގައި ބުނާ ދަރުމަވަންތަ މިނިވަން (ދައުލަތުގެ ރައްޔިތުން ބުނެ ހިމެނޭ ޤާނޫނު) ގެ ބަދަލުގައި ދެން އެއްބަސްވުންތަކުން ހިމެނޭ ގޮތުން. އެހެނީ، ޚާއްޞަ ގޮތުން ދަރިވަރުން ބުނާ ދަރުމަވަންތަކަމުގެ (ޢިލްޔާސް އަޙްމަދު) އެކަން ދަރުމަވަންތަކަމުގެ ގޮތުން ބަޔާންކޮށް، ކުރުން ގެއްލުންވާ އެކުލެވޭ ގޮތަށް ބަލައި ބަލާނެ ރިޢާޔަތްކޮށް ބަޔާންކުރެއްވީ.[20]

10. މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލުގައި ބުނާ ދަރުމަވަންތަ މިނިވަން (ދައުލަތުގެ ރައްޔިތުން ބުނެ ޢިލްޔާސް އަޙްމަދު) ގެ ބަދަލުގައި ދެން އެއްބަސްވުންތަކުން ހިމެނޭ ގޮތުން. އެހެނީ، ޚާއްޞަ ގޮތުން ދަރިވަރުން ބުނާ އެކަން ދަރުމަވަންތަކަމުގެ ގޮތުން ބަޔާންކޮށް، ކުރުން ގެއްލުންވާ އެކުލެވޭ ގޮތަށް ބަލައި ބަލާނެ ރިޢާޔަތްކޮށް ބަޔާންކުރެއްވީ.[21]

11. ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅޭ ގޮތުގެ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ހިމެނޭ ފަރާތް ބޭނުމީ ސަރުކާރުން ބުނާ ގޮތުން ސަރުކާރާއި ދެމެހެއްޓުމެވެ. އަދި އެ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ދެމިހުރުމުގެ ބުނާ މައްސަލަތައް ސަލާމަތްކުރުމަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. ފަރާތުގެ ބަދަލުގައި އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައެޅޭ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ އެއްބަސްވުން ދަރުމަވަންތަ ބުނާ އެކުލެވޭ "އަދި (ޤާނޫނީ) ބަލާ އެއްޗެއް ދަރުމަވަންތައި ޢާއްމު މަސްލަޙަތު ހިމެނޭ ދަރުމަވަންތަ ބަޔާންކޮށްފައިވާ" ކަންކަމާގައެވެ. މިއީ އެއްބަސްވުން ދެމެހެއްޓުމާ ދޭތެރޭ އެކަމުން އެއްބަސްވުމުގެ ތަޢާރަފު ސަލާމަތްކުރެވެއެވެ. އެކަން ސަލާމަތީ ތަޢާރުފުގެ މަޤްޞަދުގައި ފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތެވެ.

12. މައްސަލައިގައި ބުނާ މަޤާމު ފަރާތް ސަލާމަތީ ޙައްޤު އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިއެވެ. އަދި ބުނާ ދަރުމަވަންތަ މަޤާމު ފަރާތް ސަލާމަތީ ޙައްޤު އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި

---

[18] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ހަމަ ގޮތުގައި
[19] ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ބަޔާންކުރި ޝަރީޢަތުގެ ނިޔާ ރިޕޯޓުގެ 9 ވަނަ ސަފްޙާ
[20] ޢިލްޔާސް އަޙްމަދު ބަޔާންކުރި ޝަރީޢަތުގެ ނިޔާ ރިޕޯޓުގެ 10 ވަނަ ސަފްޙާ
[21] ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ބަޔާންކުރި ޝަރީޢަތުގެ ނިޔާ ރިޕޯޓުގެ 10 ވަނަ ސަފްޙާ

ނުވެއެވެ. ސާބިތުވާން މިންގެ ވަޒަނުގެ ފާހަގަ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައިވާ ތަރުތީބުން، އެއީ ވިދިގެންވާ މައްސަލައިގައި މިންގެ އެއްވެސް ބޭނުންކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ.

13. މިން އަދި ވަޒަނުގައި އަދަދުތަކުން އިސްލާމްދީނާ ބޭނުންކުރެވޭނީ ވަކިވަކި ކަމަކަށް މިން ބުނެވެ.

14. ...ގެ ހުކުމް މުޢާމަލާތުގެ ސަބަބުން ނިޔާކަމުގައި ކުރިމަތިވެފައިވާ އެކަން ސާބިތުވާ އޮތުމުގައި ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަމެއްވެސް ނެތެވެ. އަދި ... ސަރުކާރުގެ މުވައްޒަފުން ދަރަޖަ ދޭހަކުރެވޭ ގޮތުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު ކަމަށް މިންގެ ވަޒަން ހިނގައިދިޔަކަން އެނގެން ނެތެވެ.

15. ދައުލަތުން ކުރި ކުށުގެ ޖަވާބު ދަރުބުން ކަމަށް ދައުލަތުން ދެކެއެވެ. އެކަން ދަލީލަކުގެ ހުރިހާ ހިސާބުގައި ގެންދިޔަ ނަމަ ސާބިތުވާނެ މިންގެ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ސާބިތުކުރުން ޖަވާބު ދަރުބުން ކަމަށް ބެލުން ކޮށްދެވެއެވެ.

16. ވީމާ، ހުކުމްކުރުމުގައި ފާހަގަކުރި ނުކުތާ ސަބަބުތަކަކަށް ހިޔާލުތަކަށް، މި ހިސާބުގައި ބަލާބަލާފައި ސަބަބުގެ އެކު ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭތީ، މި ހުކުމްގެ ބައި ނުވާނެ ނިންމާލީމެވެ."

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

19. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި[22] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ޖަވާބުދާރީގެ ވަކީލުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 01 (އެކެއް) ނުކުތާ އެވެ. އެ ނުކުތާ ހުށަހެޅި ނުކުތާއަކީ؛

- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުންތަކަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، އެ

---

[22] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/02 ނިންމުން (20 ނޮވެމްބަރު 2023) އަދި ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/03 ނިންމުން (20 ނޮވެމްބަރު 2023)

ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާ އާއި، ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2021-SC-REG-01 (ސުޕީރިއަރކޯޓުތަކުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި "ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އަނބުރާ ބަލާ ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ބަލާނީ ހައިކޯޓުންނެވެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނުނަގައިވާ އަމުރުތަކަކާބެހޭ ބެލުން ޤާނޫނާ ނުކުރެވޭނެއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއެއްގެ ދަށުން [illegible] ހައިކޯޓުގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތްތަކެއްގެ ދާއިރާ

20. ދައުލަތުން އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭ ނިންމުންތަކުގައި އިސްތިއުނާފު ތަޢައްލުޤުވާ ބަޔާން ދުސްތޫރުން ނިންމާފައިވާތީ އެ ނިންމުންތަކުގައި އެފަދައިން ނިންމި ސަބަބު ތަފްސީލުކުރުމުގައިވެސް، ބަދަލު ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް ނުޖެހޭ ކަމަށެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުރި އިސްތިދުލާލީ މަރުޙަލާގައި ކަމަށާއި އެކަމުން ޝަރީޢަތުން ނުލިބޭނެ ގެއްލުމެއް ދީފައިވާނެ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މައްސަލަ އަދި ބޭނުމެއް ނެތި ކަމަށާއި މިފަދަ ނިންމުންތަކުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޫކުރަންޖެހޭ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މި މައްސަލައިގައި މިފަދަ ނިންމުންތަކުން އިސްތިއުނާފު ދަށުން ބަލާ އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް ކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ދަށުން ފަރާތްތަކަށް ކަމެއް ދިމާވާނީ ޝަރީޢަތުގެ ތަރުތީބުގައި ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ހައިކޯޓުގެ ހުކުމްގައި އެފަދަ ކަމެއް ނިންމާފައިވާ ކަމަށްވިޔަސް، ހައިކޯޓުގެ ހުކުމް އިސްތިއުނާފު ދަށުން ފަރާތްތައް ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ނިންމުންތަކުން އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް، އެފަދަ ނިންމުމުގެ ފަސް ނިންމުން ނޫނީ ދަށު ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާމެދު އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ ކަމަށެވެ.

21. ދައުލަތުގެ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްގު ދީފައިވާ ނިންމުން ދަށުން ދަރަޖައިގެ ނިންމުމެއް ނޫނީ ތަޢުލީމީ ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނަމަ ކަމަށެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު އެދި [illegible]

ބަންދުން ދޫކޮށްލާފައިވަނީ އިލްތިބާސް އަށްވުރެ ބަންދުކުރަމުން އަދި ޝަރުޢާ ބަދަލުވެއްޖެކަމަށް ދަށު ކޯޓުގެ ފައިސަލާއަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ކަމަށެވެ. އެގޮތުން އުފެދިފައި ޤާނޫނާ ސަބަބެއް ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ގޮތުގެ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

22. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފުގެ ރައްދުގައި ހުސައިން އަބްދުއްރަޝީދުގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވަނީ ހުސައިން އަބްދުއްރަޝީދު އަކީ 3 ދަރިންނާއި އާއިލާ ބަލަހައްޓަމުން މަސައްކަތްކުރަމުން ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން އަންނަ މީހެއްކަމަށެވެ. އަދި އެފަރާތުގެ ކުރުގެ ދޯދިޔާ ޗީގެ ހަމަނުޖެހޭ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުން ދަމަހައްޓައިދިނުން އެދޭކަމަށެވެ.

މި މައްސަލައިގައި ޤާނޫނީ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ނުކުތާ

23. މި މައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ޤާނޫނީ ކަނޑައަޅަންޖެހޭނީ އިލްތިބާސް އަރުވަނީ އާއި ހުސައިން އަބްދުއްރަޝީދު ބަންދުން ދޫކޮށްލާފައިވަނީ ކުރިމަތިލާ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/30,31 މައްސަލައިގައި ދިފާއުވާ އިންސާފާ އެއްގޮތަށް، ފާހަގަކުރެވޭ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ދަށު ކޯޓުގެ ފައިސަލާއަށް ތިބިގޮތަށް އިސްތިއުނާފުގެ ތެރެއިންވެސް މި ސަބަބުތަކުގައި ކަމަށް ދެކެމެވެ.

ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނީ ނިންމުމުގައި ފާސްވާ ޤަވާޢިދު ހުރިހާ ހ ސުވާލު

24. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ސަރީޙަ އިޖުތިހާދު މި ޤާޟީއުލްޤުޟާތު ޖަސްޓިސް އައްޔަށް[23] މައްސަލައިގައި، އެ މައްސަލައިގެ ހުކުމް ބިނާވެފައިވާ ފައިސަލާ ޖ.ސ. ދުރުއްޔާއި އިސްތިއުނާފުގެ ރައްދުގައި،

---

[23] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 މައްސަލަ

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހާ ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައަޅައި އެ މީހާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ ނަންބަރުގައި މިފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(ނ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ ނޫންކަމެވެ.

(ރ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުން ޙާލަތެއް ވުޖޫދުވެއްޖެކަން ނުވަތަ ނޫންކަމެވެ.

[illegible] ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

25. ޝަރީޢަތުން ޙުކުމެއް ކުރުމުގެ ކުރިން [illegible] ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި [illegible] [illegible] އިސްތިސްނާ ޙާލަތްތައް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. [illegible] ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި [illegible]

ވ. ޢަލީ ސިރާޖު އަދި އަޙްމަދު ޝާހިދު[24] މައްސަލައިގައި އަހަރެންގެ ނަޒަރުގައި ވެސް (އިޖްތިހާދުކޮށްފައި) ފާހަގަކޮށްފައިވާނެއެވެ. މި ގޮތުގެން މި ކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އިބްރާހީމް އަޙްމަދު އާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް[25] (ނަންބަރު 2023/HC-B12/30,31 ޤަޟިއްޔާ) ގައި ވެސް ފާހަގަކޮށް، ހަމަ ކަމަށް އިސްތިސްނާ ދޫކޮށްފައިވާނެއެވެ.

ނިޔާއަށްބެލުން

26. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ 2 (ދޭއް) ނިންމުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ވަކި އިޖްތިހާދުކޮށްފައިދީ، އެ ބަޔަކަށްގެ ފެށުމުން ގޮތް ކަނޑައަޅުއްވައި ޢަމަލުކުރައްވާ އުޞޫލުތަކުގެ[26] ފެށުމުން، ކުރިމަތިކޮށް ހުކުމް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމެވެ.

27. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ހަމަތަކަކީ ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުމަށް ވާސިލުވާ ޤާނޫނީ ސަބަބު ބަޔާންކުރުމަކީ، ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ފެނޭތީ ބަންދުން ދޫކޮށްލަން ނިންމާނަމަ، ބަދަލު ޝަރުޠު އިޖުރާއާތުތަކެއްގައި ނަގާފައިވެސް ބަޔާންކޮށްދޭންވާނެއެވެ.[27]

28. މި މައްސަލައިގައި ކުރިން ތުހުމަތު ކުރެވިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިންތިހާވުމުން އިތުރުކޮށްދިނުމުގައި ސަރީޙަކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި (4) ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފުވެ[28] ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރި ސަބަބުގެ ތަފާސީލުގައި ކަން

---

[24] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/98,99

[25] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/30,31

[26] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/30,31

[27] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/30,31

[28] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/327 (23 ފެބުރުއަރީ 2023) ކޯޓު އަމުރު

ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކިހުރުމާއެކު މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ކަން އެ އަމުރުން އެނގެން އޮވެއެވެ. އެގޮތުން އެ އަމުރުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

"**ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބު:**

[illegible] ނިސްބަތްވާ: ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ހުރިކަމަށް ބެލެވޭތީއެވެ. އެގޮތުން ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުގެ ސްކްރީންޝޮޓް އަދި ތުހުމަތުވާ ބަޔާން ހުށަހަޅާފައިވާތީއެވެ.

ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭނެ ޝަރުޠު: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި 60 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި.

ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭނެ ޝަރުޠު [illegible] [illegible] ސަބަބު: ސުޕްރީމްކޯޓުން ހަދާފައިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) އާއި (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާކަމަށް ބެލެވުނެވެ. [illegible] [illegible] ދަރަޖަ ބޮޑު ވަރަށް ކުށެކެވެ. އެގޮތުން މައްސަލައާގުޅޭ އަދި މައްސަލައިގައި މީނާ [illegible] [illegible]. މި މައްސަލައިގައި ވެސް އަދިވެސް މައްސަލަ ތަހުޤީޤުކުރަމުން ހިނގަމުންދާއިރު މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މީނާ [illegible] މައްސަލަތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."[29]

29. މީގެ އިތުރުން މި މައްސަލައިގައި ކުރެވޭ ތުހުމަތާ ގުޅިގެން އިލްޔާސް އަޙްމަދުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އެންމެފަހުން އިތުރުކޮށްފައިވާއިރު ކަން ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކިހުރުމާއެކު މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ސުޕްރީމްކޯޓުން ހަދާފައިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1)، (4) އާއި (6) ވަނަ ނަންބަރާ ބަލާފައި ކަން އެ އަމުރުން އެނގެން އޮވެއެވެ.[30]

---

[29] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/327 (23 ފެބްރުއަރީ 2023) ކޯޓު އަމުރު

[30] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4(124,125-2023)/2023/2 (19 މާރިޗު 2023) ކޯޓު އަމުރު

30. އެކޯޓުން އިލްޔާސް ޙަސަނު އިންތިޚާބުވުމުން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމި ބަންދުގެ އަމުރުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[31]

"**ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރި ސަބަބު:**

ދަޢުވާ ހިންގުމަށް: މީނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށް މިނޫން ކުރިން ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މުއްދަތުގައި ގޮތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ތަޙުޤީޤު ހުއްޓުވުމަށް – 1- ވިޑިއޯ ގައި ފެންނަ ގޮތުން ފުލުހުން ލިބިފައިވާ ތަކެތި 2068.3ގެ ކޮއިން ފޮނުވައިފި. 2- ގޮތުން ބޭނުން ކުރިކަން ދެ މީހުން 3- ވިޑިއޯ ފަސްޓައިން ހިފެހެއްޓިފައިވާ މީހުންގެ ބަޔާން ނަގާފައި ނުވެއެވެ. 4- މައްސަލައިގައި ބާކީ ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ވޭތުވެފައިވާތީ.

ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ޤާނޫނީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި 60 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް.

ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ބިނާކުރެވޭ ދެ ސަބަބު: މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ބިރުވެރިކަން ހުރި-ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވާތީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1)، (4) އަދި (6)"

31. މިގޮތުން އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމާއި ގުޅިގެން، ފުލުހުން ދެކޮޅަށް ނުހިންގައިފި ބަންދުގެ އަމުރު ޝަރީޢަތުގެ ސާބިތުވާ ގޮތުން، އިލްޔާސް ޙަސަނު އާއި ހުސައިން އަޙްމަދު ޙަމްދީގެ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމި ކަމަކީ ގާނޫނީ ވާޖިބުތަކެއް ސަލާމަތުގެ ގޮތުގައި ކަމާ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އޭގެތެރެން އިލްޔާސް ޙަސަނު އާއި ހުސައިން އަޙްމަދުޙަމްދީގެ ފަރާތުން ބަލައިގަތުން ދިވެހި ބަޔާންކުރުމާއި ޤާނޫނުގެ ފަރާތުން ބަޔާންކުރައްވާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، މި ޚިޔާރުކުރުމުން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކާއި ބަލަހައްޓާ ގޮތާތެރޭ ހިފެހެއްޓިފައި ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މިޚިޔާރުގެ ހެކިން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރި ގޮތުން ސަބަބެއް ދައްކައިދޭ ފަރާތްތަކުން ފަރާތުގެ ޝަރީޢަތުން ބަޔާންކުރައްވައިފައެވެ. ނަމަވެސް އިލްޔާސް ޙަސަނު އާއި ހުސައިން އަޙްމަދުޙަމްދީ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމި ބާޒާރު ސަލާމަތު ބިރުވެރި ގޮތެއް ދަށު ކޯޓުން ބަޔާންކުރައްވާފައެއް ނުވެއެވެ. އެގޮތުން ބާޒާރު ސަލާމަތު ބިރުވެރިކަން ބަޔާންކޮށްނުދީ، އިލްޔާސް ޙަސަނު އަދި

---

[31] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/2/145-B4(124,125-2023) (19 ޖޫން 2023) ގެ އަމުރު

[illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުކުރުމަށް ކުރިން ނިންމި އަމުރުތަކުގައި [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1)، (4) އަދި (6) [32] ނަންބަރުތަކުގައިވާ [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] މީހާގެ ބަންދާއި، ހައްޔަރު [illegible] [illegible]، [illegible][33] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

32. މި މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] މި [illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][34] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

"...[illegible] [illegible]

---

[32] ޕޮލިސް [illegible] ހައްޔަރުކުރުމާއި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރު

[33] ޕޮލިސް [illegible] ހައްޔަރުކުރުމާއި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރު

[34] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2022/HC-B12/94

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަނޑިޔާރަށް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]."

ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރަކަށް އިޖްތިހާދު ކުރެވޭނެ [illegible] މައްސަލަ އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުން ބަލާ ކަނޑައަޅާނެ ގޮތުގެ [illegible]

33. ފަނޑިޔާރަކަށް ކުރެވޭނެ އިޖްތިހާދެއްގެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުން [illegible] [illegible] 35[35] މައްސަލައިގެ އިޖްތިހާދު [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible].

(ހ) ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ގޮތް ނިންމީ [illegible] ނޫން އުސޫލަކަށް ބިނާކޮށްގެން ކަމަށް ފެނި، ނުވަތަ ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އިޖްތިހާދުކުރުމުގައި ނިންމުމުގައި ކަމާނުބެހޭ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވުން؛

(ށ) ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އިޖްތިހާދުކުރުމުގައި ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަން [illegible] [illegible] ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރަށް އޮޅިފައި އޮތުން؛

(ނ) ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އިޖްތިހާދުކުރި ގޮތް ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] ނުވަތަ ކަމަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވުން؛

(ރ) ދަށުކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އިޖްތިހާދުކުރި ގޮތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] އޮތުން، މިއެވެ.

---

[35] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/51 ޤަޟިއްޔާ

34. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުންތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ބަންދުކުރުމުގެ [illegible] [illegible]
ބަންދުކޮށްފައިވަނިކޮށް، މައްސަލައިގައި އިތުރު ހެކިތަކެއް، ނުވަތަ ދިފާޢު ހުށަހެޅިފައިނުވާއިރު، އަދި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތައް ބަލައި ވަޒަންކޮށްފައި ނުވާއިރު، އިލްޔާސް އަޙްމަދު އާއި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުކުރި ހާލަތު ބަދަލުވެއްޖެ ކަމަށް ބަލައި، [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް [illegible] ހަމަތަކުގެ މަތިން ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible]. އިލްޔާސް އަޙްމަދު އާއި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމުގައި ދަށުކޯޓުގެ [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި، މައްސަލައިގެ [illegible] ހިނގާފައިވާ ގޮތާއި، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފެނެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible][36] [illegible] [illegible]. [illegible] އިލްޔާސް އަޙްމަދު އާއި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ދަށުކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

35. [illegible] [illegible] އިލްޔާސް އަޙްމަދު އާއި ހުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އިލްޔާސް އަޙްމަދު

---

[36] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ [illegible] 2020/SC-A/93 [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ [illegible] 2023/SC-A/44 [illegible] [illegible] [illegible] 2022/HC-B12/94 [illegible] [illegible] 2022/HC-B12/75 [illegible] [illegible] 2022/HC-B12/30,31 [illegible] [illegible] [illegible]

އާއި ހުސައިން އިބްރާހީމްގެ ބަންދުކުރުމުން އައިސްފައިވަނީ ބަންދުކުރުމުގެ ހުކުމް އުވާލެވުނުކަން ބަންދުކުރި މައްޗަށް ބަލައިގެން ބަލައިލެވޭ. މަޢުލޫމާތުގައި ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކަމެއް ސާބިތުވެފައިވާތީ، މި ދިފާޢުން ބަންދުކުރި ހުކުމް ޤާނޫނީގޮތުން ބަރޯސާވާގޮތަށް ނުވެއެވެ. އެކަންކަމުގެ މި ދިފާޢުނުކުރި މި ހުކުމުގައި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ހުކުމްތަކުގެ ކުރުގައި ދިޔަކަމެވެ.

މައްސަލަ ލަސްވުމަކީ ނުވަތަ ކޯޓުގައި ލަސްވަމުންދިޔުމަކީ ބަންދުގައި ތިބެންޖެހޭ މުއްދަތު ދިގުކުރުވަންޖެހޭ ސަބަބެއްތޯ

36. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އިދްރީސް ޢަބްދުﷲ އާއި ހުސައިން އިބްރާހީމްގެ[37] (ނަންބަރު 2023/HC-B12/30,31 ޤަޟިއްޔާ) ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ހުކުމަކުން ބަންދުކުރުމާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް 7 ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ހަރަކާތްތެރިވުން ދިމާވެއްޖެ ހުކުމްކުރުމުން، 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައިގައި އިދްރީސް ޢަބްދުﷲ އަދި ހުސައިން އިބްރާހީމްގެ ބަންދުކުރުން ގޮތް ކަނޑައެޅުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހަރަކާތްތެރިވެވޭތޯ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުކުމަށް ބަލައެވެ. ނަމަވެސް އެ ހަރަކާތްތެރިވުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ހަރަކާތްތެރިވުމާ 5 (ފަހެއް) މަސް ފަހުން 2023 ނޮވެމްބަރު މަހުގެ ތެރޭގައެވެ.

37. އިސްތިއުނާފު ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ބަންދުކުރުމުގެ އަމުރު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް ދޭން ކޯޓުން އަންގައި އިސްތިއުނާފު ކޯޓުން ހުކުމްކުރާ ގޮތުގައި، ކަމަކީ ދޭން ކޯޓުން އެކަން ކުރަންވާނީ އެކަށީގެންވާ އަވަސް މިންވަރަކުން ބަލާ ލަސްވުންތަކުގެ ނުހިމެނޭގޮތުންނެވެ. ނަމަވެސް މި މައްސަލާގައި ދޭން ކޯޓުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހުކުމްތަކުގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅާ، 5 (ފަހެއް) މަސް ދުވަސް

---

[37] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/30,31

ފާއިތުވެގެން ގޮސްފައި އޮތުމަކީ މިފަދަ ޝަރުޢީ ތުހުމަތު އުނިކުރު މައްސަލަތަކުގައި އަމުރުން ބަލައިގަންނާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

38. މައްސަލަ ތަސްލީމުކޮށް ނުވަތަ ކޯޓުގައި ވަސީލަތްތެރިކޮށް ބަންދުގައި ތިބެންޖެހޭ މުއްދަތު ދިގުދެމިގެންދިއުމަށް ސަބަބަށް ނުވާކަން ދޭހަވާ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. ޢަލީ ރިޔާޒު ޢަލީ ޝިޔާން 3 ފަރާތެއް**[38] ގެ ޤަޟިއްޔާގެ 27 ވަނަ ނުކުތާގައި ކަންކަން ބަޔާންކުރައްވާފައި ވެއެވެ. އެހެންކަމުން ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ފަރާތެއް، ކޯޓުގައި އޮތް މައްސަލައިގެ ނިމުން ލަސްވެގެން ހިނގައިދާނަމަ، ނުވަތަ ބަންދުގައި ގޮވާލެވި ކަނޑައެޅުން ލަސްވެގެންދާގޮތުގައި، މުޤައްދަމަށް ދާއިރާގެން ނުވާކަން ކަށަވަރުކުރަން އެނގެއެވެ.

ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއްގައި ހިފެހެއްޓި މީހެއްގެ ބަންދާއި އިސްތިއުނާފު ކޯޓުން ބަލާނެ ނިސްބަތުން

39. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށް ހިފެހެއްޓުން ބަދަލުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދައުވާކުރުން އުނިކުރައްވާ، މިކަމުގެ ބައިތަކަށް ބަލާލާނަމެވެ.

40. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ އިލްތިމާސް އަރުވަމުން އެދި ވަޑައިގެން އަޑުއެހުމަށްފަހު ކުރީގެ މައްސަލަ ތަކުރާރު ސާބިތުވެފައި ކޯޓުގައި ދަޢުވާ އުފުލާފައެވެ. ޝަރުޢީ ކުރުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ބަރަހަނާ ކޯޓުން ބުރަވެފައިވާ ކުރިން، އެބުރަ ބަންދުކުރުމުގެ ނުކުތާ އަލުން މައްސަލަތަކާ ކޯޓުން ފުރުޞަތު ކުރިމަތި އިސްލާމްދީން ޤާނޫނުން ފުރިހަމަވާ އަދާކުރެވޭ. އެހެންކަމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

---

[38] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2023/SC-A/44 ބަލައްވާ

އަށް ރިޢާޔަތްކުރަން ބަލާއިރު، ދަރިކަލުން މުސްތަޤުބަލުގައި ބަލަދު މުޖުތަމަޢަށްކުރާނެ އިޖުތިމާޢީ ދާއިރާއަށް ފިޔަވަހިކަން އަންނަކަމުން، އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް އަދި ފާޅު ބިނާވެފައިވާ ހާލަތްތަކެއްގައި ވެސް ހަމަތަކެއް ނުހިފެހެއްޓޭނެކަމަށް އަންނަގޮތް ފާޅުވެ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ކަންކަން ނުދެކެމެވެ. މިކަން މިޙުކުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު **2022/HC-B12/101** ޤަޟިއްޔާގެ[39] 27 އަދި 28 ވަނަ ނުކުތާގައިވެސް ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ. އަދި މިކަން މި ޙުކުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުގެ ޤަރާރުގެ **ވ. މިޔާދު އަޙްމަދު އާއި ޢާއިޝަތު އަޙްމަދުގެ މައްސަލައިގައި**[40] (ނަންބަރު 2023/HC-B12/30,31 ޤަޟިއްޔާ) ގައިވެސް އަހުރެން ފާހަގަކޮށްފައިވާނެއެވެ. އަދި މިކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުގެ **ވ. އަޙްމަދު އަދި އިތުރު 3 ފަރާތެއް**[41] ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމުން ވެސް ސާފުވެއެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

41. މިހެންވީ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެނގޭ ހުރުމުން، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/02 ނިންމުމާއި ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/03 ނިންމުން، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ބާޠިލުކޮށް، ސ.ފޭދޫ، ހ.ކަނަވެހި، އިލްޔާސް އަޙްމަދު އާއި ގދ. ތިނަދޫ، ފެހިވިލާގެ، ޢާއިޝަތު އަޙްމަދުގެ ބަންދުކުރެވުނު ދަރިފުޅު (18 ޖެނުއަރީ 2023) ފުރަތަމަ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކުއްޖާ ދަރު ހާޒިރުކޮށް ހުށަހަޅައިދިނުމަށް،

---

[39] މި ޤަޟިއްޔާއަކީ ފުލްބެންޗުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެއް އިސްތިއުނާފުވެ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. އަދި މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ބަލާފައި ފަތުވާ ނަން ވަނީ ފާސްކުރެވިފައެވެ.

[40] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/30,31

[41] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/SC-A/44 ޤަޟިއްޔާ

މިޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އިލްޔާސް އަޙްމަދު އާއި ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުކުރުމާމެދު އެކަށީގެންވާ އަވަސް މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ކޯޓެއް ކަނޑައެޅުމަށް އަންގައި، މިމައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުޛައިފާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު

42. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔަށް އަހަރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު [illegible] ހުސައިނުގެ ރައުޔު

43. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔަށް އަހަރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

[illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/02 [illegible] ނަންބަރު 145-B4/AN/2023/03 [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިލްޔާސް އަޙްމަދު އާއި [illegible]، [illegible] ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް [illegible] [illegible] (18 [illegible] 2023) [illegible] 7 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މިޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް

އިތުރުން [illegible] ޤާޟީ ޙުސައިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި [illegible] ޤާޟީން:

ފަނޑިޔާރު ޙުޒައިފާ މުޙައްމަދު   ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު   ފަނޑިޔާރު [illegible] ޙުސައިން

(ރިޔާސަތު)